

[Hartvig Frisch.]

at der vilkaarligt af uansvarlige kan gribes ind mod lovligt indgaaede Overenskomster. Naar Lovgivningsmagten skrider til Indgreb, hæfter Arbejderne sig i særlig Grad ved den Ligelighed over for alle, som netop Øjeblikkets Alvor gør paakrævet.

Jeg har set i Dag i Dagspressen, at Arbejdsgivernes Formand i en Udtalelse, han fremkom med i Gaar, har villet gøre den Betragtning gældende, at Priscirkulæret, som udstedtes den 9. April, i sig selv skulde have omfattet ogsaa denne Overenskomst. Det forekommer mig, at denne Betragtning er skæv. Det maa nemlig erindres, at det for Arbejdernes Vedkommende ligger saadan, at deres Lønstigninger altid kommer bagefter, og derfor kan man ikke med nogen rationel Begrundelse sige, at Regeringen alene i Kraft af Priscirkulæret skulde have bragt ogsaa denne Overenskomst til Ophør. Denne Overenskomst hvilede paa det Grundlag, at Arbejderne, som jeg siger, ifølge selve Mekanikken i Pristalstigningen kommer bagefter. Det er derfor fuldkommen rigtigt, at det Indgreb, der her maatte ske, maatte ske gennem den danske Lovgivningsmagt, idet man greb ind paa et Omraade, hvor der fra et retligt Synspunkt var Tale om fuldkommen retligt vundne Interesser.

Det foreliggende Lovforslag, som altsaa er et saadant Indgreb, havde ikke kunnet være Forhandlingsgrundlag for os, hvis det ikke var ledsaget af den lange Række regulerende Forslag, der gaar ud paa at afbøde og fordele Byrderne. Vi fra Socialdemokratiets Side erkender, at Øjeblikket ikke er til Strid. Skal vi bringe Landets Økonomi frelst gennem Krigstidens Prøvelser, maa alle gode Kræfter virke sammen, og derfor anbefaler jeg ogsaa dette Lovforslag til hurtig Genneførelse her i Tinget.

Knud Kristensen: Ved Indledningen til Behandlingen af disse Lovforslag fremsatte den højtærede Statsminister en Udtalelse, hvori han fremhævede, som der allerede under tidligere Lovforslags Behandling er gjort opmærksom paa, at vi i den nuværende Situation maatte tilstræbe en Tilpasning, altsaa indrette vor Økonomi efter de ændrede Forhold, som baade udefra og hjemmefra er paatvunget os. Jeg anerken-

der denne Opfattelse, der bundet i, at man ikke, uanset hvordan de økonomiske Forhold udvikler sig, kan fastholde Fordele, der er bundet til en bestemt Tid.

Den højtærede Statsminister bemærkede endvidere, at der var visse økonomiske Love, som man ikke kunde se væk fra, og at man ikke kunde indrette sine Forhold uden at tage Hensyn til disse, hvilket vil sige, at der indtræffer visse Virkninger, naar man foretager visse Handlinger. Jeg anerkender ogsaa dette, idet jeg mener, det giver Udtryk for en Forstaaelse af, at hvad man end ønsker og tilstræber at faa gennemført, saa lader dette sig ikke gøre, uden at man tager et vist Hensyn til disse økonomiske Love. Men det, det nu gælder om, er, at man ikke blot i Ord erkender dette, men at man ogsaa gør det i Handling. Det, at man naar til den Opfattelse rent teoretisk, hjælper jo ikke meget, hvis man ikke i sine Handlinger lader sig lede deraf.

Ekstraordinære Tider og særlige Forhold stiller Krav om særlige Foranstaltninger. Man kan være Tilhænger af visse Ideer, visse Standpunkter, visse Fremgangsmaader under en bestemt økonomisk Tilstand, men under en anden økonomisk Tilstand kan disse Opfattelser og Ideer være ubrugelige og maa kvitteres. Man har ofte sagt om Venstre, at vi var alt for bundne af gamle Standpunkter og Ideer, som ikke hørte Tiden til. Jeg kan ikke erkende Rigtigheden heraf. Jeg kan ikke se andet, end at Kendsgerningerne viser, at vi i den forløbne Tid, hvor der er sket saa mange Forandringer for ikke at sige Omvæltninger i det økonomiske Liv, ogsaa i meget vid Udstrækning har villet være med til at tage Hensyn dertil.

Jeg skal ikke komme nærmere ind paa Historie, men jeg ønsker dog at anføre visse Eksempler herpaa. Vi har dog ogsaa, før vi traadte ind i den sidste Fase af økonomisk Omvæltning, været i visse Vanskeligheder, der begrænsede vor Handelsfrihed i Udlandet. Vi har været inde i en saakaldt aktiv Handelspolitik, der kort sagt gik ud paa, at for at faa Afsætning for sine Varer, saa maa man tilkøbe eller om muligt tiltvinge sig visse Fordele og derfor ogsaa indrette sig paa at gøre sine Indkøb i bestemte Lande.

Vi var Modstandere af dette Princip,